

Επίσημη Εφημερίδα

των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ISSN 0250-8168

L 307

36ο έτος

13 Δεκεμβρίου 1993

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

- ★ Οδηγία 93/103/ΕΚ του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1993 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία στα αλιευτικά σκάφη (13η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) 1
- ★ Οδηγία 93/104/ΕΚ του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1993 σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας 18

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΟΔΗΓΙΑ 93/103/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Νοεμβρίου 1993

σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία στα αλιευτικά σκάφη (13η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118 Α,

την πρόταση της Επιτροπής (1), που υποβλήθηκε ύστερα από διαβούλευση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή για την Ασφάλεια, την Υγιεινή και την Προστασία της Υγείας στο Χώρο Εργασίας,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι το Συμβούλιο, στο ψηφισμά του της 21ης Δεκεμβρίου 1987 σχετικά με την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στο χώρο εργασίας (4), σημείωσε την πρόθεση της Επιτροπής να του υποβάλει τις ελάχιστες προδιαγραφές σχετικά με την οργάνωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στο χώρο εργασίας·

ότι, στο πλαίσιο των διαφόρων κοινοτικών μέτρων στον τομέα της αλιείας, πρέπει να ληφθούν μέτρα σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία·

ότι η τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που μπορούν να εξασφαλίσουν ένα καλύτερο επίπεδο ασφάλειας και υγείας επί των αλιευτικών σκαφών αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων του κλάδου·

ότι, λόγω των ειδικών και ιδιαίτερα δύσκολων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης επί των αλιευτικών σκαφών, η συχνότητα των θανατηφόρων ατυχημάτων στους επαγγελματίες της θαλάσσιας αλιείας είναι πολύ υψηλή·

ότι, στις 15 Απριλίου 1988, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα στο οποίο αναγνωρίζει τη σημασία της πρόληψης στον τομέα της ασφάλειας κατά την εργασία στα αλιευτικά σκάφη·

τη σημασία που πρέπει να δοθεί, για λόγους υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, στον εντοπισμό των αλιευτικών σκαφών σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης, ιδίως με χρήση των νέων τεχνολογιών·

ότι η παρούσα οδηγία είναι ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (5)· ότι, επομένως, οι διατάξεις της εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα της εργασίας επί των αλιευτικών σκαφών, με την επιφύλαξη πιο δεσμευτικών ή και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία·

ότι οι ειδικές οδηγίες που έχουν ήδη εκδοθεί στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία εφαρμόζονται, εκτός αν υπάρχουν αντίθετες ενδείξεις, και στη θαλάσσια αλιεία, και ότι πρέπει, συνεπώς, να διευκρινιστούν, εφόσον χρειάζεται, οι ιδιομορφίες αυτής της δραστηριότητας ώστε να βελτιστοποιηθεί η εφαρμογή των ειδικών οδηγιών·

ότι η οδηγία 92/29/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 1992 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την προώθηση βελτιωμένης ιατρικής περίθαλψης στα πλοία (6) εφαρμόζεται πλήρως στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας·

(1) ΕΕ αριθ. C 337 της 31. 12. 1991, σ. 21, ΕΕ αριθ. C 311 της 27. 11. 1992, σ. 21.

(2) ΕΕ αριθ. C 241 της 21. 9. 1992, σ. 106, και απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1993 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).

(3) ΕΕ αριθ. C 169 της 6. 7. 1992, σ. 46.

(4) ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 1.

(5) ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.

(6) ΕΕ αριθ. L 113 της 30. 4. 1992, σ. 19.

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί συγκεκριμένο στοιχείο στο πλαίσιο της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Στόχος

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία είναι η 13η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας σχετικά με την εργασία επί των αλιευτικών σκαφών του άρθρου 2.

2. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως για το σύνολο του τομέα που αναφέρεται στην παράγραφο 1, με την επιφύλαξη πιο δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοείται ως:

- α) **αλιευτικό σκάφος**: κάθε σκάφος που φέρει τη σημαία ενός κράτους μέλους ή έχει νηολογηθεί υπό την πλήρη δικαιοδοσία κράτους μέλους, χρησιμοποιείται για εμπορικούς σκοπούς είτε μόνο για αλιεία είτε και για επεξεργασία ψαριών ή άλλων έμβιων θαλάσσιων οργανισμών.
- β) **νέο αλιευτικό σκάφος**: κάθε αλιευτικό σκάφος που έχει μήκος μεταξύ κατακορύφων 15 μέτρων και άνω και για το οποίο κατά ή μετά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1,
- i) συνάπτεται σύμβαση ναυπήγησης ή σημαντικής μετασκευής, ή
- ii) εάν η παραγγελία ναυπήγησης ή σημαντικής μετασκευής έχει δοθεί πριν την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, κάθε σκάφος που παραδίδεται τουλάχιστον τρία έτη μετά την εν λόγω ημερομηνία, ή
- iii) εάν δεν υπάρχει παραγγελία ναυπήγησης, κάθε σκάφος:
- στο οποίο τοποθετείται η καρίνα, ή
 - για το οποίο αρχίζουν εργασίες ναυπήγησης που θα οδηγήσουν εμφανώς στην κατασκευή του συγκεκριμένου σκάφους, ή
 - του οποίου έχει αρχίσει η συναρμολόγηση, με χρήση τουλάχιστον 50 τόνων του προβλεπόμενου συνολικού υλικού ναυπήγησης, ή του 1 % της μάζας του υλικού αυτού, αν αυτή η δεύτερη τιμή είναι μικρότερη από την πρώτη.

γ) **υφιστάμενο αλιευτικό σκάφος**: κάθε αλιευτικό σκάφος που έχουν μήκος μεταξύ κατακορύφων 18 μέτρων και άνω και δεν είναι νέο.

δ) **σκάφος**: κάθε νέο ή υφιστάμενο αλιευτικό σκάφος.

ε) **εργαζόμενος**: κάθε άτομο το οποίο ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα επί σκάφους, συμπεριλαμβανομένων των δοκιμών και των μαθητευομένων, αλλά εξαιρουμένων των πλοηγών και του προσωπικού ξηράς που εκτελεί εργασίες επί προσορμισμένου πλοίου.

στ) **εφοπλιστής**: ο καταχωρημένος πλοιοκτήτης, εκτός αν το σκάφος έχει ναυλωθεί κατά παραχώρηση (bare boat) ή αν η διαχείρισή του ασκείται, εν όλω ή εν μέρει, από άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και όχι από τον καταχωρημένο πλοιοκτήτη, σύμφωνα με τους όρους μιας συμφωνίας διαχείρισης: στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι ο εφοπλιστής είναι, αντιστοίχως, ο κατά παραχώρηση (bare boat) ναυλωτής του σκάφους ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο-διαχειριστής του σκάφους.

η) **πλοίαρχος**: ο εργαζόμενος ο οποίος, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, είναι κυβερνήτης του σκάφους ή είναι υπεύθυνος γι' αυτό.

Άρθρο 3

Γενικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- α) οι εφοπλιστές να εξασφαλίζουν ότι τα κατά τη χρησιμοποίηση των σκαφών τους δεν τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων, ιδίως υπό προβλέψιμες μετεωρολογικές συνθήκες, με την επιφύλαξη της ευθύνης του πλοίαρχου.
- β) κατά την εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, να λαμβάνονται υπόψη οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που διατρέχουν οι υπόλοιποι εργαζόμενοι.
- γ) τα εν πλω συμβάντα που έχουν ή ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια και στην υγεία των εργαζομένων στο σκάφος να αποτελούν αντικείμενο αναλυτικής έκθεσης, η οποία πρέπει να διαβιβάζεται στην αρμόδια και ορισμένη για το σκοπό αυτό αρχή, και να καταγράφονται τακτικά και αναλυτικά στο ημερολόγιο του πλοίου, αν η τήρησή του απαιτείται από τις ισχύουσες εθνικές, νομοθετικές ή κανονιστικές ρυθμίσεις γι' αυτή την κατηγορία σκαφών ή, ελλείψει ημερολογίου, σε έγγραφο που απαιτείται για το σκοπό αυτό.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα αλιευτικά σκάφη να υπόκεινται, όσον αφορά την τήρηση της παρούσας οδηγίας, σε περιοδικούς ελέγχους από τις αρχές που έχουν επιφορτισθεί ειδικά με την αποστολή αυτή.

Ορισμένοι έλεγχοι σχετικοί με την τήρηση της παρούσας οδηγίας μπορούν να διενεργούνται εν πλω.

Άρθρο 4**Νέα αλιευτικά σκάφη**

Τα νέα αλιευτικά σκάφη πρέπει να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται στο παράρτημα I, το αργότερο κατά την ημερομηνία του άρθρου 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 5**Υπάρχοντα αλιευτικά σκάφη**

Τα υπάρχοντα αλιευτικά σκάφη πρέπει να έχουν συμμορφωθεί προς τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που καθορίζονται στο παράρτημα II το αργότερο τρία χρόνια μετά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 6**Σημαντικές επισκευές, μετασκευές και μετατροπές**

Όταν, κατά ή μετά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, τα σκάφη υφίστανται σημαντικές επισκευές, μετασκευές και μετατροπές, αυτές πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες ελάχιστες προδιαγραφές του παραρτήματος I.

Άρθρο 7**Εξοπλισμοί και συντήρηση**

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εφοπλιστής, προς διαφύλαξη της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, και με την επιφύλαξη της ευθύνης του πλοίαρχου:

- α) να μερμινά για την τεχνική συντήρηση του σκάφους, των εγκαταστάσεων και των συστημάτων, και ιδίως όσων αναφέρονται στα παραρτήματα I και II, καθώς και για την όσο το δυνατόν ταχύτερη επιδιόρθωσή τους, σε περίπτωση που διαπιστώνονται βλάβες ή ελλείψεις που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων·
- β) να λαμβάνει μέτρα για τον τακτικό καθαρισμό του σκάφους και του συνόλου των εγκαταστάσεων και συστημάτων, ώστε να διατηρούνται οι δέουσες συνθήκες υγιεινής·
- γ) να διατηρεί στο σκάφος κατάλληλα μέσα διάσωσης και επιβίωσης, σε καλή κατάσταση λειτουργίας και σε επαρκή ποσότητα·
- δ) να τηρεί τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας σχετικά με τα μέσα διάσωσης και επιβίωσης, οι οποίες περιέχονται στο παράρτημα III·
- ε) με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 89/656/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30ής Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας

για τη χρησιμοποίηση από τους εργαζομένους μέσων ατομικής προστασίας κατά την εργασία (τρίτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (1), να τηρεί τις προδιαγραφές του παραρτήματος IV της παρούσας οδηγίας σχετικά με τα μέσα ατομικής προστασίας.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, προς διαφύλαξη της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, ο εφοπλιστής να παρέχει στον πλοίαρχο τα αναγκαία μέσα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 8**Ενημέρωση των εργαζομένων**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους ενημερώνονται για όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία πάνω στο σκάφος.

2. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι κατανοητές για τους ενδιαφερόμενους εργαζομένους.

Άρθρο 9**Κατάρτιση των εργαζομένων**

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, οι εργαζόμενοι καταρτίζονται κατάλληλα και, συγκεκριμένα, λαμβάνουν σαφείς και κατανοητές οδηγίες όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία επί του σκάφους, ειδικότερα δε την πρόληψη των ατυχημάτων.

2. Ειδικότερα, αντικείμενο της κατάρτισης αυτής είναι η πυρασφάλεια, η χρήση των σωστικών μέσων και των μέσων επιβίωσης και, για τους εργαζόμενους-χειριστές, η χρήση των αλιευτικών εργαλείων και των εξοπλισμών έλξης, καθώς και οι διάφοροι κώδικες σημάτων, ιδίως σημάτων διά χειρών και βραχιόνων.

Τα σχετικά μαθήματα ανανεώνονται όταν αυτό απαιτείται από τυχόν μεταβολή των δραστηριοτήτων επί του σκάφους.

Άρθρο 10**Εις βάθος κατάρτιση ατόμων που ενδέχεται να κυβερνήσουν σκάφος**

Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 σημείο 3 της οδηγίας 92/29/ΕΟΚ, κάθε άτομο που ενδέχεται να κυβερνήσει σκάφος πρέπει να καταρτίζεται εις βάθος στους εξής τομείς:

(1) ΕΕ αριθ. L 393 της 30. 12. 1989, σ. 18.

- α) πρόληψη ασθενείων και εργατικών ατυχημάτων επί του σκάφους και μέτρα αντιμετώπισης ατυχήματος·
- β) ευστάθεια του σκάφους και διατήρηση της υπό όλες τις προβλέψιμες συνθήκες φόρτωσης και κατά τη διάρκεια της αλιείας·
- γ) ναυσιπλοΐα και ασύρματη επικοινωνία συμπεριλαμβανομένων των οικείων διαδικασιών.

Άρθρο 11

Διαβούλευση και συμμετοχή των εργαζομένων

Η διαβούλευση και η συμμετοχή των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ σχετικά με τα θέματα που καλύπτει η παρούσα οδηγία, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων της.

Άρθρο 12

Προσαρμογή των παραρτημάτων

Οι αυστηρά τεχνικές προσαρμογές των παραρτημάτων ανάλογα με:

- την έκδοση οδηγιών περί τεχνικής εναρμόνισης και τυποποίησης, για ορισμένες πλευρές της ασφάλειας και υγείας επί του σκάφους

ή/και

- την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών κανόνων ή προδιαγραφών και των γνώσεων στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στα σκάφη

εκδίδονται με τη διαδικασία του άρθρου 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 13

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορ-

φωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Νοεμβρίου 1994. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Κατά τη θέσπισή τους από τα κράτη μέλη, οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από τέτοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της παραπομπής αυτής ορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά τετραετία στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και τη Συμβουλευτική Επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στο χώρο εργασίας.

4. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη τις παραγράφους 1, 2 και 3.

Άρθρο 14

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1993.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SMET

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ϊ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΕΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΣΚΑΦΗ

[Άρθρα 4, 6 και 7 παράγραφος 1 στοιχείο α)]

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται οσάκις το απαιτούν επί του νέου αλιευτικού σκάφους τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις, ή κάποιος κίνδυνος.

1. Πλοϊμότητα και ευστάθεια

- 1.1. Το σκάφος πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση πλοϊμότητας και να διαθέτει τον εξοπλισμό που απαιτείται ανάλογα με τον προορισμό και τη χρήση του.
- 1.2. Οι πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά ευστάθειας του σκάφους πρέπει να υπάρχουν στο σκάφος και να βρίσκονται στη διάθεση του πληρώματος της βάρδιας.
- 1.3. Κάθε σκάφος οφείλει να έχει και να διατηρεί επαρκή ευστάθεια σε άθικτη κατάσταση υπό τις προβλεπόμενες συνθήκες εκμετάλλευσης.

Ο πλοίαρχος λαμβάνει προληπτικά μέτρα για τη διατήρηση της δέουσας ευστάθειας του σκάφους.

Οι οδηγίες σχετικά με την ευστάθεια του σκάφους πρέπει να τηρούνται αυστηρά.

2. Μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις

- 2.1. Οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο που να μη δημιουργούν κανένα κίνδυνο και να εξασφαλίζουν:

- προστασία του πληρώματος και του σκάφους από κινδύνους που συνδέονται με τον ηλεκτρισμό,
- την καλή λειτουργία όλων των εξοπλισμών που απαιτούνται ώστε στο σκάφος να τηρούνται οι συνθήκες κανονικής λειτουργίας και ενδιάθεσης, χωρίς να απαιτείται η προσφυγή σε εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας και
- τη λειτουργία, στις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, των ηλεκτρικών συσκευών που είναι ουσιαστικές για την ασφάλεια.

- 2.2. Πρέπει να υπάρχει εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η πηγή αυτή — εκτός από την περίπτωση των ανοικτών σκαφών — πρέπει να είναι εγκατεστημένη έξω από το μηχανοστάσιο και, σε όλες τις περιπτώσεις, να είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλίσει, σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλης βλάβης της κύριας ηλεκτρικής εγκατάστασης, την ταυτόχρονη λειτουργία, επί τρεις τουλάχιστον ώρες:

- του συστήματος εσωτερικής επικοινωνίας, των πυραυλικών και των σημάτων έκτακτης ανάγκης,
- των φώτων πορείας και του εφεδρικού φωτισμού,
- του συστήματος ασύρματης επικοινωνίας,
- της τυχόν εφεδρικής ηλεκτρικής πυροσβεστικής αντλίας.

Όταν η εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι συστοιχία συσσωρευτών και η κύρια πηγή ενέργειας υποστεί βλάβη, αυτή η συστοιχία συσσωρευτών πρέπει να συνδέεται αυτόματα με τον εφεδρικό πίνακα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και να τροφοδοτεί, άνευ διακοπής, επί τρεις ώρες τα συστήματα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση.

Ο βασικός πίνακας διανομής ηλεκτρισμού και ο εφεδρικός πίνακας πρέπει, ει δυνατόν, να εγκαθίσταται με τρόπο επιτρέποντα την έκθεσή τους ταυτόχρονα στο νερό και στη φωτιά.

- 2.3. Οι ηλεκτρικοί πίνακες πρέπει να επισημαίνονται σαφώς. Τα ασφαλειοκιβώτια και ασφαλειοθήκες πρέπει να ελέγχονται περιοδικά για να εξασφαλίζεται ότι χρησιμοποιούνται οι ορθές τιμές ασφαλειών.
- 2.4. Τα διαμερίσματα στα οποία βρίσκονται ηλεκτρικοί συσσωρευτές πρέπει να εξαερίζονται δεδόντως.

- 2.5. Τα ηλεκτρονικά ναυτιλιακά βοηθήματα πρέπει να δοκιμάζονται συχνά και να συντηρούνται ορθά.
- 2.6. Όλος ο ανυψωτικός εξοπλισμός πρέπει να δοκιμάζεται και να εξετάζεται περιοδικά.
- 2.7. Όλα τα μέρη των εξοπλισμών έλξης και ανύψωσης και των άλλων συναφών εξοπλισμών πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας.
- 2.8. Εφόσον υπάρχουν εγκαταστάσεις ψύξης και συστήματα πεπιεσμένου αέρα, πρέπει να συντηρούνται ορθά και να ελέγχονται κατά τακτά διαστήματα.
- 2.9. Οι μαγειρικές και οικιακές συσκευές που χρησιμοποιούν αέρια βαρύτερα του ατμοσφαιρικού αέρα επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο σε καλώς αεριζόμενους χώρους· πρέπει επίσης να λαμβάνεται πρόνοια ώστε να αποφεύγονται επικίνδυνες συγκεντρώσεις αερίων.
- Οι κύλινδροι που περιέχουν εύφλεκτα ή άλλα επικίνδυνα αέρια πρέπει να επισημειώνονται σαφώς όσον αφορά το περιεχόμενό τους και να αποθηκεύονται σε ανοικτά καταστήματα.
- Όλες οι βαλβίδες, οι ρυθμιστές πίεσης και οι αγωγοί που ξεκινούν από τους κυλίνδρους πρέπει να προφυλάσσονται από τυχόν ζημιές.

3. Εγκατάσταση ασύρματης επικοινωνίας

Η εγκατάσταση ασύρματης επικοινωνίας πρέπει να επιτρέπει, ανά πάσα στιγμή, τη σύνδεση με έναν τουλάχιστον επάκτιο σταθμό ή επάκτιο χειρσαίο σταθμό, λαμβανομένων υπόψη των κανονικών συνθηκών διάδοσης των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων.

4. Οδοί και έξοδοι κινδύνου

- 4.1. Οι οδοί και έξοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να είναι ελεύθερες και προσιτές ανά πάσα στιγμή και να οδηγούν όσο το δυνατόν απευθείας στο ανοικτό κατάστρωμα ή σε μια ασφαλή περιοχή και, από εκεί, σε σωσίβιο σκάφος, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκκινώσουν τις θέσεις εργασίας και τα ενδιαιτήματα ταχέως και με τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια.
- 4.2. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να είναι ανάλογες με τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας και των ενδιαιτημάτων καθώς και με το μέγιστο αριθμό παρόντων ατόμων.
- Οι κλειστές έξοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έξοδοι κινδύνου πρέπει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης να μπορούν να ανοιχτούν αμέσως και χωρίς δυσκολία από οποιοδήποτε εργαζόμενο ή από ομάδες διάσωσης.
- 4.3. Η αεροστεγανότητα και η υδατοστεγανότητα των θυρών και των άλλων εξόδων κινδύνου πρέπει να προσαρμόζονται ανάλογα με τη θέση τους και την ειδική τους λειτουργία.
- Οι θύρες και άλλες έξοδοι κινδύνου πρέπει να έχουν πυρίμαχη ικανότητα τουλάχιστον ίση με αυτή των εσωτερικών χωρισμάτων.
- 4.4. Οι οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημειώνονται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται για τη μεταγραφή της οδηγίας 92/58/ΕΟΚ (1).
- Η σήμανση αυτή πρέπει να επιτίθεται στα κατάλληλα σημεία και να είναι ανθεκτική.
- 4.5. Οι οδοί, τα μέσα διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που απαιτούν φωτισμό πρέπει να είναι εφοδιασμένες με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης για την περίπτωση διακοπής του φωτισμού.

5. Πυρανίχνευση και πυρόσβεση

- 5.1. Ανάλογα με τις διαστάσεις και τη χρήση του σκάφους, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών, καθώς και το μέγιστο αριθμό παρόντων ατόμων, τα ενδιαιτήματα, οι κλειστές θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του μηχανοστασίου, καθώς και εν

(1) ΕΕ αριθ. L 245 της 26. 8. 1992, σ. 23.

ανάγκη το κύτος αλιευμάτων πρέπει να είναι εφοδιασμένα με κατάλληλο πυροσβεστικό εξοπλισμό και, εφόσον χρειάζεται, με πυρανιχνευτές και συστήματα συναγερμού.

- 5.2. Ο πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσεται πάντοτε στη σωστή του θέση, να διατηρείται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να είναι διαθέσιμος για άμεση χρήση.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη θέση του πυροσβεστικού εξοπλισμού, τον τρόπο λειτουργίας και χρήσης του.

Η ύπαρξη πυροσβεστήρων και άλλου φορητού εξοπλισμού πυρόσβεσης πρέπει να εξακριβώνεται πριν από κάθε απόπλυν του σκάφους.

- 5.3. Ο μη αυτόματος πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος και να επισημαίνεται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταγραφής της οδηγίας 92/58/ΕΟΚ.

Η σήμανση πρέπει να επιτίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι ανθεκτική.

- 5.4. Τα συστήματα πυρανιχνευσης και συναγερμού πρέπει να δοκιμάζονται τακτικά και να διατηρούνται σε καλή κατάσταση.

- 5.5. Οι ασκήσεις πυρόσβεσης πρέπει να εκτελούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

6. Εξαερισμός των κλειστών χώρων εργασίας

Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε να υπάρχει επαρκής καθαρός αέρας στους κλειστούς χώρους εργασίας, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι.

Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση μηχανικού αερισμού, πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση.

7. Θερμοκρασία των χώρων

- 7.1. Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά την εργασία, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας, της σωματικής προσπάθειας που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και των μετεωρολογικών συνθηκών που επικρατούν ή ενδέχεται να επικρατήσουν στις περιοχές στις οποίες κινείται το σκάφος.

- 7.2. Η θερμοκρασία των ενδιατημάτων, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των κυλικίων και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, εάν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό τους.

8. Φυσικός και τεχνητός φωτισμός των χώρων εργασίας

- 8.1. Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και συστήματα τεχνητού φωτισμού προσαρμοσμένου στις περιστάσεις της αλιευτικής δραστηριότητας, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων και ο πλους άλλων σκαφών.

- 8.2. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων εργασίας, των κλιμακοστασιών, των κλιμάκων και των διαδρόμων επικοινωνίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπον ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος ατυχήματος για τους εργαζομένους και να μην παρακωλύεται με οποιοδήποτε τρόπο η πλεύση του σκάφους.

- 8.3. Οι χώροι εργασίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με εφεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.

- 8.4. Ο φωτισμός ασφαλείας πρέπει να τηρείται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να δοκιμάζεται περιοδικά.

9. Δάπεδα, εσωτερικά χωρίσματα και οροφές

- 9.1. Τα σημεία στα οποία έχουν πρόσβαση οι εργαζόμενοι πρέπει να μην είναι ολισθηρά ή να είναι αντιολισθητικά ή εφοδιασμένα με διατάξεις για την αποφυγή των πτώσεων, και να τηρούνται ελεύθερα από εμπόδια, στο μέτρο του δυνατού.

- 9.2. Οι χώροι όπου υπάρχουν θέσεις εργασίας πρέπει να διαθέτουν επαρκή ακουστική και θερμική μόνωση, ανάλογα με τον τύπο της εργασίας και τη σωματική δραστηριότητα των εργαζομένων.
- 9.3. Η επιφάνεια των δαπέδων, των εσωτερικών χωρισμάτων και των οροφών στους χώρους πρέπει να μπορεί να καθαρίζεται και να ανακαινίζεται προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.
10. **Θύρες**
- 10.1. Οι θύρες πρέπει να μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να ανοίγονται από μέσα χωρίς ειδικό εξοπλισμό.
Οι θύρες πρέπει να μπορούν να ανοίγονται και από τις δύο πλευρές, ενόσω διεξάγονται δραστηριότητες στους χώρους εργασίας.
- 10.2. Οι θύρες, και ειδικότερα οι συρόμενες, όταν είναι αναπόφευκτη η ύπαρξή τους, πρέπει να λειτουργούν όσο το δυνατόν ασφαλέστερα για τους εργαζομένους, ιδιαίτερα υπό αντίξοες καιρικές συνθήκες και θαλασσοταραχή.
11. **Διάδρομοι κυκλοφορίας — Ζώνες κινδύνου**
- 11.1. Οι διάδρομοι, τα φρεάτια, το εξωτερικό μέρος των υπερστεγασιμάτων και γενικά όλες οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει να διαθέτουν προστατευτικά κιγκλιδώματα, κιγκλιδώματα αρπαγής και χειραγωγούς ή άλλα μέσα ασφάλειας των εργαζομένων στο σκάφος.
- 11.2. Αν υπάρχει κίνδυνος να πέσουν οι εργαζόμενοι σε ανοίγματα του καταστρώματος ή από το ένα κατάστρωμα στο άλλο, πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις που αυτό είναι δυνατό, να υπάρχει κατάλληλη προστασία.
Όταν η προστασία αυτή εξασφαλίζεται με προστατευτικό κιγκλιδώμα, το ύψος του πρέπει να είναι τουλάχιστον 1 μέτρο.
- 11.3. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις πάνω από το κατάστρωμα, για λόγους λειτουργίας ή συντήρησης, πρέπει να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την ασφάλεια των εργαζομένων.
Πρέπει να υπάρχουν προστατευτικά κιγκλιδώματα ή παρόμοια μέσα προστασίας, κατάλληλου ύψους, ώστε να αποτρέπονται οι πτώσεις.
- 11.4. Τα παραπέτα ή τα άλλα μέσα για την αποφυγή των πτώσεων στη θάλασσα πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση.
Στα παραπέτα πρέπει να διαμορφώνονται μπούνια ή άλλα παρόμοια συστήματα για τη γρήγορη αποχέτευση των υδάτων.
- 11.5. Στις μηχανότρατες με οπίσθια σύρση που διαθέτουν ράμπα, το άνω τμήμα αυτής πρέπει να είναι εξοπλισμένο με θύρα ή άλλο μέσο που να εμποδίζει την πρόσβαση σ' αυτήν, του ίδιου ύψους με τα παραπέτα ή άλλα παρακείμενα μέσα για την προστασία των εργαζομένων από τον κίνδυνο πτώσης στη ράμπα.
Η θύρα ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη πρέπει να ανοίγει και να κλείνει εύκολα, κατά προτίμηση με τηλεχειρισμό, και να ανοίγει μόνο για το κατέβασμα και ανέβασμα του διχτυού.
12. **Διευθέτηση των θέσεων εργασίας**
- 12.1. Οι περιοχές εργασίας πρέπει να τηρούνται ελεύθερες και, στο μέτρο του δυνατού, να προστατεύονται από τα κύματα και να παρέχουν στους εργαζομένους επαρκή προστασία από πτώση πάνω στο σκάφος ή στη θάλασσα.
Οι περιοχές επεξεργασίας των αλιευμάτων πρέπει να είναι αρκετά ευρύχωρες, τόσο σε ύψος όσο και σε επιφάνεια.
- 12.2. Όταν ο έλεγχος των κινητήρων γίνεται από το μηχανοστάσιο, πρέπει να γίνεται σε χώρο ξεχωριστό, ακουστικά και θερμικά μονωμένο από το μηχανοστάσιο και προσπελάσιμο χωρίς διέλευση από αυτό.
Η γέφυρα ναυσιπλοΐας θεωρείται χώρος που πληροί τις απαιτήσεις του πρώτου εδαφίου.

- 12.3. Τα χειριστήρια των μηχανημάτων έλξης πρέπει να είναι εγκατεστημένα σε περιοχή αρκετά μεγάλη που να επιτρέπει στους χειριστές να εργάζονται ανεμπόδιστα.

Τα μηχανήματα έλξης πρέπει εξάλλου να διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς ασφάλειας για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών επείγουσας διακοπής της λειτουργίας.

- 12.4. Ο χειριστής των μηχανημάτων έλξης πρέπει να έχει επαρκή οπτική επαφή με τα μηχανήματα και τους εργαζομένους.

Αν ο χειρισμός των μηχανημάτων έλξης γίνεται από τη γέφυρα, ο χειριστής πρέπει επίσης να βλέπει καθαρά τους εργαζόμενους, είτε απευθείας είτε με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέσο.

- 12.5. Πρέπει να χρησιμοποιείται ένα αξιόπιστο σύστημα επικοινωνίας μεταξύ της γέφυρας και του καταστρώματος εργασίας.

- 12.6. Πρέπει να υπάρχει διαρκώς άγρυπνη επιφυλακή και το πλήρωμα να προειδοποιείται για τον επικείμενο κίνδυνο μεγάλης θαλασσοταραχής κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες ή κατά τη διάρκεια άλλων εργασιών στο κατάστρωμα.

- 12.7. Το ακάλυπτο τμήμα της διαδρομής των σχοινιών, συρματόσχοινων και κινητών τμημάτων των μηχανημάτων πρέπει να μειώνεται στο ελάχιστο με την τοποθέτηση προστατευτικού εξοπλισμού.

- 12.8. Πρέπει να εγκαθίστανται συστήματα ελέγχου για τις κινούμενες μάζες, ιδίως στις μηχανότρατες:

- διατάξεις ακινητοποίησης των δοκών της πόρτας της τράτας,
- διατάξεις ελέγχου της κίνησης αιώρησης του σάκου της τράτας.

13. Ενδιαίτηματα

- 13.1. Η θέση, η διαρρύθμιση, η ηχομόνωση και η θερμομόνωση των ενδιαιτημάτων και των χώρων υπηρεσίας, εάν υπάρχουν, καθώς και τα μέσα πρόσβασης σ' αυτά πρέπει να είναι τέτοια ώστε να παρέχουν τη δέουσα προστασία από τις καιρικές συνθήκες και τη θάλασσα, τις δονήσεις, το θόρυβο και τις δυσάρεστες οσμές από τους άλλους χώρους του σκάφους, που ενδέχεται να ενοχλούν τους εργαζομένους κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάπαυσης.

Εφόσον το επιτρέπουν ο σχεδιασμός, οι διαστάσεις ή/και ο προορισμός του σκάφους, η θέση των ενδιαιτημάτων του πληρώματος πρέπει να είναι τέτοια ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο η επίδραση των κινήσεων και επιταχύνσεων.

Πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα, στο μέτρο του δυνατού, για την προστασία των μη καπνιστών από την ενόχληση που προκαλείται από το κάπνισμα.

- 13.2. Τα ενδιαίτηματα των εργαζομένων πρέπει να αερίζονται κατάλληλα ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερή παροχή καθαρού αέρα και να προλαμβάνεται η συμπύκνωση των υδρατμών.

Στα ενδιαίτηματα πρέπει να προβλέπεται κατάλληλος φωτισμός, που περιλαμβάνει:

- επαρκή κανονικό γενικό φωτισμό,
- μειωμένο γενικό φωτισμό για να μην ενοχλούνται οι εργαζόμενοι που αναπαύονται και
- ατομικό φωτισμό σε κάθε κουκέτα.

- 13.3. Το μαγειρείο και η τραπέζα, εάν υπάρχουν, πρέπει να έχουν τις κατάλληλες διαστάσεις, να φωτίζονται και να εξαερίζονται επαρκώς και να καθαρίζονται εύκολα.

Πρέπει να υπάρχουν ψυγεία ή άλλα μέσα συντήρησης τροφίμων σε χαμηλή θερμοκρασία.

14. Εγκαταστάσεις υγιεινής

- 14.1. Στα σκάφη που διαθέτουν ενδιαίτημα πρέπει να υπάρχουν ντους με ζεστό και κρύο τρεχούμενο νερό, νιπτήρες και τουαλέτες με κατάλληλο εξοπλισμό και εγκατάσταση και οι αντίστοιχοι χώροι να αερίζονται επαρκώς.

- 14.2. Κάθε εργαζόμενος πρέπει να έχει στη διάθεσή του χώρο για τη φύλαξη των ενδυμάτων του.
15. **Πρώτες βοήθειες**
Σε όλα τα σκάφη πρέπει να υπάρχει εξοπλισμός πρώτων βοηθειών, ο οποίος να πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος II της οδηγίας 92/29/ΕΟΚ.
16. **Κλίμακες και γέφυρες επιβίβασης**
Πρέπει να υπάρχει κλίμακα επιβίβασης, γέφυρα επιβίβασης ή άλλη παρόμοια διάταξη που να προσφέρει κατάλληλη και ασφαλή πρόσβαση στο πλοίο.
17. **Θόρυβος**
Πρέπει να λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα τεχνικά μέτρα ώστε να μειώνεται η στάθμη του θορύβου στους χώρους εργασίας και στα ενδιαιτήματα, στο μέτρο του δυνατού, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους του σκάφους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΣΚΑΦΗ

[Άρθρα 5 και 7 παράγραφος 1 στοιχείο α)]

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται στο μέτρο που το επιτρέπουν τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του υπάρχοντος αλιευτικού σκάφους, καθέ φορά που το απαιτούν τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή κάποιος κίνδυνος επί του υφιστάμενου αλιευτικού σκάφους.

1. Πλοϊμότητα και ευστάθεια

- 1.1. Το σκάφος πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση πλοϊμότητας και να διαθέτει τον εξοπλισμό που απαιτείται ανάλογα με τον προορισμό και τη χρήση του.
- 1.2. Οι πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά ευστάθειας του σκάφους πρέπει εφόσον υπάρχουν να βρίσκονται στη διάθεση του πληρώματος της βάρδιας.
- 1.3. Κάθε σκάφος οφείλει να έχει και να διατηρεί επαρκή ευστάθεια σε άθικτη κατάσταση υπό τις προβλεπόμενες συνθήκες εκμετάλλευσης.

Ο πλοίαρχος πρέπει να λαμβάνει προληπτικά μέτρα για τη διατήρηση της δέουσας ευστάθειας του σκάφους.

Οι οδηγίες που δίνονται σχετικά με την ευστάθεια του σκάφους πρέπει να τηρούνται αυστηρά.

2. Μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις

- 2.1. Οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο που να μη δημιουργούν κανένα κίνδυνο και να εξασφαλίζουν:
 - προστασία του πληρώματος και του σκάφους από κινδύνους που συνδέονται με τον ηλεκτρισμό,
 - την καλή λειτουργία όλων των εξοπλισμών που απαιτούνται ώστε στο σκάφος να τηρούνται οι συνθήκες κανονικής λειτουργίας και ενδιάτησης, χωρίς να απαιτείται η προσφυγή σε εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας και
 - τη λειτουργία, στις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, των ηλεκτρικών συσκευών που είναι ουσιαστικές για την ασφάλεια.

- 2.2. Πρέπει να υπάρχει εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει — εκτός από την περίπτωση των ανοικτών σκαφών — να είναι εγκατεστημένη έξω από το μηχανοστάσιο και, σε όλες τις περιπτώσεις, να είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε να μπορεί να εξασφαλίσει, σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλης βλάβης της κύριας ηλεκτρικής εγκατάστασης, την ταυτόχρονη λειτουργία, επί 3 τουλάχιστον ώρες:

- του συστήματος εσωτερικής επικοινωνίας, των πυρανιχνευτών και των σημάτων που απαιτούνται σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης,
- των φώτων πορείας και του εφεδρικού φωτισμού,
- του συστήματος ασύρματης επικοινωνίας,
- της εφεδρικής ηλεκτρικής πυροσβεστικής αντλίας, εάν υπάρχει.

Όταν η εφεδρική πηγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι συστοιχία συσσωρευτών και η κύρια πηγή ενέργειας υποστεί βλάβη, η συστοιχία συσσωρευτών πρέπει να συνδέεται αυτόματα με τον εφεδρικό πίνακα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και να τροφοδοτεί, άνευ διακοπής, επί τρεις ώρες τα συστήματα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση.

Ο βασικός πίνακας διανομής ηλεκτρισμού και ο εφεδρικός πίνακας πρέπει, ει δυνατόν, να εγκαθίσταται με τρόπο επιτρέποντα την έκθεσή τους ταυτόχρονα στο νερό και στη φωτιά.

- 2.3. Οι ηλεκτρικοί πίνακες πρέπει να επισημαίνονται σαφώς. Τα ασφαλειοκιβώτια και ασφαλειοθήκες πρέπει να ελέγχονται περιοδικά για να εξασφαλίζεται ότι χρησιμοποιούνται οι ορθές τιμές ασφαλειών.

- 2.4. Τα διαμερίσματα στα οποία βρίσκονται ηλεκτρικοί συσσωρευτές πρέπει να εξαερίζονται δεόντως.
- 2.5. Τα ηλεκτρονικά ναυτιλιακά βοηθήματα πρέπει να δοκιμάζονται συχνά και να συντηρούνται ορθά.
- 2.6. Όλος ο ανυψωτικός εξοπλισμός πρέπει να δοκιμάζεται και να εξετάζεται περιοδικά.
- 2.7. Όλα τα μέρη των εξοπλισμών έλξης και ανύψωσης και των άλλων συναφών εξοπλισμών πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας.
- 2.8. Εφόσον υπάρχουν εγκαταστάσεις ψύξης και συστήματα πεπιεσμένου αέρα, πρέπει να συντηρούνται ορθά και να ελέγχονται κατά τακτά διαστήματα.
- 2.9. Οι μαγειρικές και οικιακές συσκευές που χρησιμοποιούν αέρια βαρύτερα του ατμοσφαιρικού αέρα επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο σε καλώς αεριζόμενους χώρους· πρέπει επίσης να λαμβάνεται πρόνοια ώστε να αποφεύγονται επικίνδυνες συγκεντρώσεις αερίων.

Οι κύλινδροι που περιέχουν εύφλεκτα ή άλλα επικίνδυνα αέρια πρέπει να επισημαίνονται σαφώς όσον αφορά το περιεχόμενό τους και να αποθηκεύονται σε ανοικτά καταστρώματα. Όλες οι βαλβίδες, οι ρυθμιστές πίεσης και οι αγωγοί που ξεκινούν από τους κυλίνδρους πρέπει να προφυλάσσονται από τυχόν ζημιές.

3. Εγκατάσταση ασύρματης επικοινωνίας

Η εγκατάσταση ασύρματης επικοινωνίας πρέπει να επιτρέπει, ανά πάσα στιγμή, τη σύνδεση με έναν τουλάχιστον επάκτιο σταθμό ή επάκτιο χειρσαίο σταθμό, λαμβανομένων υπόψη των κανονικών συνθηκών διάδοσης των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων.

4. Οδοί και έξοδοι κινδύνου

- 4.1. Οι οδοί και έξοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να είναι ελεύθερες και προσιτές ανά πάσα στιγμή και να οδηγούν όσο το δυνατόν απευθείας στο ανοικτό κατάστρωμα ή σε μια ασφαλή περιοχή και, από εκεί, σε σωσίβιο σκάφος, έτσι ώστε οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκκενώσουν τις θέσεις εργασίας και τα ενδιατήματα ταχέως και με τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια.
- 4.2. Ο αριθμός, η κατανομή και οι διαστάσεις των οδών και εξόδων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να είναι ανάλογες με τη χρήση, τον εξοπλισμό και τις διαστάσεις των χώρων εργασίας και των ενδιατημάτων καθώς και με το μέγιστο αριθμό παρόντων ατόμων.

Οι κλειστές έξοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έξοδοι κινδύνου, πρέπει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης να μπορούν να ανοιχτούν αμέσως και χωρίς δυσκολία από οποιοδήποτε εργαζόμενο ή από ομάδες διάσωσης.
- 4.3. Οι οδοί και έξοδοι κινδύνου πρέπει να επισημαίνονται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται για τη μεταγραφή της οδηγίας 92/58/ΕΟΚ.

Η σήμανση αυτή πρέπει να επιτίθεται στα κατάλληλα σημεία και να είναι ανθεκτική.
- 4.4. Οι οδοί, τα μέσα διαφυγής και οι έξοδοι κινδύνου που απαιτούν φωτισμό πρέπει να είναι εφοδιασμένες με φωτισμό ασφαλείας επαρκούς έντασης για την περίπτωση διακοπής του φωτισμού.

5. Πυρανόχυση και πυρόσβεση

- 5.1. Ανάλογα με τις διαστάσεις και τη χρήση του σκάφους, τον υπάρχοντα εξοπλισμό, τα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των χρησιμοποιούμενων ουσιών, καθώς και το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορεί να βρίσκονται εκεί, τα ενδιατήματα, οι κλειστές θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του μηχανοστασίου, καθώς και εν ανάγκη το κύτος αλιευμάτων πρέπει να είναι εφοδιασμένα με κατάλληλο πυροσβεστικό εξοπλισμό και, εφόσον χρειάζεται, με πυρανόχεντες και συστήματα συναγεργμού.

- 5.2. Ο πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να φυλάσσεται πάντοτε στη σωστή του θέση, να διατηρείται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να είναι διαθέσιμος για άμεση χρήση.
Οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τη θέση του πυροσβεστικού εξοπλισμού, τον τρόπο λειτουργίας και χρήσης του.
Η ύπαρξη πυροσβεστήρων και άλλου φορητού εξοπλισμού πυρόσβεσης πρέπει να εξακριβώνεται πριν από κάθε απόπλου του σκάφους.
- 5.3. Ο μη αυτόματος πυροσβεστικός εξοπλισμός πρέπει να είναι ευπρόσιτος και εύχρηστος και να επισημαίνεται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις μεταγραφής της οδηγίας 92/58/ΕΟΚ.
Η σήμανση πρέπει να επιτίθεται σε κατάλληλα σημεία και να είναι ανθεκτική.
- 5.4. Τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να δοκιμάζονται τακτικά και να διατηρούνται σε καλή κατάσταση.
- 5.5. Οι ασκήσεις πυρόσβεσης πρέπει να εκτελούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
6. **Εξαερισμός των κλειστών χώρων εργασίας**
Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα ώστε να υπάρχει επαρκής καθαρός αέρας στους κλειστούς χώρους εργασίας, λαμβανόμενων υπόψη των μεθόδων εργασίας και της σωματικής προσπάθειας την οποία καταβάλλουν οι εργαζόμενοι.
Εάν χρησιμοποιείται εγκατάσταση μηχανικού αερισμού, πρέπει να διατηρείται σε καλή κατάσταση.
7. **Θερμοκρασία των χώρων**
7.1. Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά την εργασία, λαμβανομένων υπόψη των μεθόδων εργασίας, της σωματικής προσπάθειας που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και των μετεωρολογικών συνθηκών που επικρατούν ή ενδέχεται να επικρατήσουν στις περιοχές στις οποίες κινείται το σκάφος.
7.2. Η θερμοκρασία των ενδαιτημάτων, των εγκαταστάσεων υγιεινής, των κυλικίων και των χώρων παροχής πρώτων βοηθειών, εάν υπάρχουν τέτοιοι χώροι, πρέπει να ανταποκρίνεται στον ειδικό προορισμό τους.
8. **Φυσικός και τεχνητός φωτισμός των χώρων εργασίας**
8.1. Οι χώροι εργασίας πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να διαθέτουν επαρκή φυσικό φωτισμό και να είναι εφοδιασμένοι με συστήματα τεχνητού φωτισμού προσαρμοσμένου στις περιστάσεις της αλιευτικής δραστηριότητας, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων και ο πλους άλλων σκαφών.
8.2. Οι εγκαταστάσεις φωτισμού των χώρων εργασίας, των κλιμακοστασίων, των κλιμάκων και των διαδρόμων επικοινωνίας πρέπει να τοποθετούνται κατά τρόπον ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος ατυχήματος για τους εργαζομένους και να μην παρακωλύεται με οποιοδήποτε τρόπο η πλεύση του σκάφους.
8.3. Οι χώροι εργασίας στους οποίους οι εργαζόμενοι είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε κινδύνους σε περίπτωση βλάβης του τεχνητού φωτισμού πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με επεδρικό φωτισμό ικανοποιητικής έντασης.
8.4. Ο φωτισμός ασφαλείας πρέπει να τηρείται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να δοκιμάζεται περιοδικά.
9. **Δάπεδα, εσωτερικά χωρίσματα και οροφές**
9.1. Τα σημεία στα οποία έχουν πρόσβαση οι εργαζόμενοι πρέπει να μην είναι ολισθηρά ή να είναι αντιολισθητικά ή εφοδιασμένα με διατάξεις για την αποφυγή των πτώσεων, και να τηρούνται ελεύθερα από εμπόδια, στο μέτρο του δυνατού.
9.2. Οι χώροι όπου υπάρχουν θέσεις εργασίας πρέπει να διαθέτουν επαρκή ακουστική και θερμική μόνωση, ανάλογα με τον τύπο της εργασίας και τη σωματική δραστηριότητα των εργαζομένων.

9.3. Η επιφάνεια των δαπέδων, των εσωτερικών χωρισμάτων και των οροφών στους χώρους πρέπει να μπορεί να καθαρίζεται ή να ανακαινίζεται προκειμένου να επιτυγχάνονται κατάλληλες συνθήκες υγιεινής.

10. Θύρες

10.1. Οι θύρες πρέπει να μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να ανοίγονται από μέσα χωρίς ειδικό εξοπλισμό.

Οι θύρες πρέπει να μπορούν να ανοίγονται και από τις δύο πλευρές, ενόσω διεξάγονται δραστηριότητες στους χώρους εργασίας.

10.2. Οι θύρες, και ειδικότερα οι συρόμενες θύρες, όταν είναι αναπόφευκτη η ύπαρξή τους, πρέπει να λειτουργούν όσο το δυνατόν ασφαλέστερα για τους εργαζομένους, ιδιαίτερα υπό αντίξοες καιρικές συνθήκες και θαλασσοταραχή.

11. Διάδρομοι κυκλοφορίας — Ζώνες κινδύνου

11.1. Οι διάδρομοι, τα φρεάτια, το εξωτερικό μέρος των υπερστεγασιμάτων και γενικά όλες οι οδοί κυκλοφορίας πρέπει να διαθέτουν προστατευτικά κιγκλιδώματα, κιγκλιδώματα αρπαγής και χειραγωγούς ή άλλα μέσα ασφάλειας των εργαζομένων στο σκάφος.

11.2. Αν υπάρχει κίνδυνος να πέσουν οι εργαζόμενοι σε ανοίγματα του καταστρώματος ή από το ένα κατάστρωμα στο άλλο, πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις που αυτό είναι δυνατό, να υπάρχει κατάλληλη προστασία.

11.3. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις πάνω από το κατάστρωμα, για λόγους λειτουργίας ή συντήρησης, πρέπει να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την ασφάλεια των εργαζομένων.

Πρέπει να υπάρχουν προστατευτικά κιγκλιδώματα ή παρόμοια μέσα προστασίας, κατάλληλου ύψους, ώστε να αποτρέπονται οι πτώσεις.

11.4. Τα παραπέτα ή τα άλλα μέσα για την αποφυγή των πτώσεων στη θάλασσα πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση.

Στα παραπέτα πρέπει να διαμορφώνονται μπούνια ή άλλα παρόμοια συστήματα για τη γρήγορη αποχέτευση των υδάτων.

11.5. Στις μηχανότρατες με οπίσθια σύρση που διαθέτουν ράμπα, το άνω τμήμα αυτής πρέπει να είναι εξοπλισμένο με θύρα ή άλλο μέσο που να εμποδίζει την πρόσβαση σ' αυτήν, του ίδιου ύψους με τα παραπέτα ή άλλα παρακειμένα μέσα για την προστασία των εργαζομένων από τον κίνδυνο πτώσης στη ράμπα.

Η θύρα ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη πρέπει να ανοίγει και να κλείνει εύκολα, να ανοίγει μόνο για το κατέβασμα και ανέβασμα του δίχτυου και να μπορεί να κλείνει μόλις το συρόμενο δίχτυ ανυψωθεί στο σκάφος.

12. Διευθέτηση των θέσεων εργασίας

12.1. Οι περιοχές εργασίας πρέπει να τηρούνται ελεύθερες και, στο μέτρο του δυνατού, να προστατεύονται από τα κύματα και να παρέχουν στους εργαζομένους επαρκή προστασία από πτώση πάνω στο σκάφος ή στη θάλασσα.

Οι περιοχές επεξεργασίας των αλιευμάτων πρέπει να είναι αρκετά ευρύχωρες, τόσο σε ύψος όσο και σε επιφάνεια.

12.2. Όταν ο έλεγχος των κινητήρων γίνεται από το μηχανοστάσιο, πρέπει να γίνεται σε χώρο ξεχωριστό, ακουστικά και θερμικά μονωμένο από το μηχανοστάσιο και προσπελάσιμο χωρίς διέλευση από αυτό.

Η γέφυρα ναυσιπλοΐας θεωρείται χώρος που πληροί τις απαιτήσεις του πρώτου εδαφίου.

12.3. Τα χειριστήρια των μηχανημάτων έλξης πρέπει να είναι εγκατεστημένα σε περιοχή αρκετά μεγάλη που να επιτρέπει στους χειριστές να εργάζονται ανεμπόδια.

Τα μηχανήματα έλξης πρέπει εξάλλου να διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς ασφάλειας για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών επείγουσας διακοπής της λειτουργίας.

- 12.4. Ο χειριστής των μηχανημάτων έλξης πρέπει να έχει επαρκή οπτική επαφή με τα μηχανήματα και τους εργαζομένους.

Αν ο χειρισμός των μηχανημάτων έλξης γίνεται από τη γέφυρα, ο χειριστής πρέπει επίσης να βλέπει καθαρά τους εργαζομένους, είτε απευθείας είτε με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέσο.

- 12.5. Πρέπει να χρησιμοποιείται ένα αξιόπιστο σύστημα επικοινωνίας μεταξύ της γέφυρας και του καταστρώματος εργασίας.
- 12.6. Πρέπει να υπάρχει διαρκώς άγρυπνη επιφυλακή και το πλήρωμα να προειδοποιείται για τον επικείμενο κίνδυνο μεγάλης θαλασσοταραχής κατά τις αλιευτικές δραστηριότητες ή κατά τη διάρκεια άλλων εργασιών στο κατάστρωμα.
- 12.7. Το ακάλυπτο τμήμα της διαδρομής των σχοινιών, συρματόσχοινων και κινητών τμημάτων των μηχανημάτων πρέπει να μειώνεται στο ελάχιστο με την τοποθέτηση προστατευτικού εξοπλισμού.
- 12.8. Πρέπει να εγκαθίστανται συστήματα ελέγχου για τις κινούμενες μάζες, ιδίως στις μηχανότρατες:
- διατάξεις ακινητοποίησης των δοκών της πόρτας της τράτας,
 - διατάξεις ελέγχου της κίνησης αιώρησης του σάκου της τράτας.

13. Ενδιαίτηματα

- 13.1. Τα ενδιαίτηματα των εργαζομένων, εφόσον υπάρχουν, πρέπει να είναι τέτοια ώστε ο θόρυβος, οι δονήσεις, η επίδραση των κινήσεων και των επιταχύνσεων και οι δυσάρεστες οσμές που προέρχονται από άλλους χώρους, να περιορίζονται στο ελάχιστο.

Σε κάθε ενδιαίτημα πρέπει να εγκαθίσταται κατάλληλος φωτισμός.

- 13.2. Το μαγειρείο και η τραπεζαρία, εφόσον υπάρχουν, πρέπει να έχουν τις κατάλληλες διαστάσεις, να φωτίζονται και να εξαερίζονται επαρκώς και να καθαρίζονται εύκολα.

Πρέπει να υπάρχουν ψυγεία ή άλλα μέσα συντήρησης τροφίμων σε χαμηλή θερμοκρασία.

14. Εγκαταστάσεις υγιεινής

Στα σκάφη που διαθέτουν ενδιαίτημα πρέπει να υπάρχουν τουαλέτες, νιπτήρες και, ει δυνατόν, ντους· οι αντίστοιχοι χώροι πρέπει να εξαερίζονται κατάλληλα.

15. Πρώτες βοήθειες

Σε όλα τα σκάφη πρέπει να υπάρχει εξοπλισμός πρώτων βοηθειών, ο οποίος να πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος II της οδηγίας 92/29/ΕΟΚ.

16. Κλίμακες και γέφυρες επιβίβασης

Πρέπει να υπάρχει κλίμακα επιβίβασης, γέφυρα επιβίβασης ή άλλη παρόμοια διάταξη που να προσφέρει κατάλληλη και ασφαλή πρόσβαση στο πλοίο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΜΕΣΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ

[Άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο δ)]

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν επί του σκάφους τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή κάποιος κίνδυνος.

1. Τα σκάφη πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα μέσα διάσωσης συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων μέσων για την περισυλλογή των εργαζομένων από το νερό και ασύρματα μέσα διάσωσης, κυρίως δε φορητή συσκευή ραδιοεντοπισμού των ναυαγών, εφοδιασμένη με σύστημα υδροστατικής απελευθέρωσης, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των ατόμων που επιβαίνουν στο σκάφος και της περιοχής στην οποία κινείται.
2. Όλα τα μέσα διάσωσης και επιβίωσης πρέπει να φυλάσσονται στον ειδικό τους χώρο, να διατηρούνται σε καλή κατάσταση λειτουργίας και να είναι διαθέσιμα για άμεση χρήση.
Πρέπει να ελέγχονται πριν από τον απόπλου του σκάφους καθώς και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
3. Τα μέσα διάσωσης και επιβίωσης πρέπει να επιθεωρούνται τακτικά.
4. Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι και να έχουν λάβει οδηγίες για την αντιμετώπιση κάθε έκτακτης ανάγκης.
5. Εάν το μήκος του σκάφους υπερβαίνει τα σαράντα πέντε μέτρα και εάν το πλήρωμα αποτελείται από 5 ή περισσότερους εργαζομένους, πρέπει να υπάρχει κατάλογος του πληρώματος με σαφείς οδηγίες για το τι οφείλει να πράττει κάθε εργαζόμενός του σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
6. Κάθε μήνα πρέπει να διεξάγονται στο λιμάνι ή/και στη θάλασσα συγκεντρώσεις των εργαζομένων και ασκήσεις διάσωσης.

Οι ασκήσεις αυτές πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι γνωρίζουν πλήρως τα καθήκοντα που οφείλουν να εκτελούν όσον αφορά το χειρισμό και τη λειτουργία όλων των μέσων διάσωσης και επιβίωσης.

Οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν εκπαιδευθεί στη σύνδεση και το χειρισμό του φορητού ασύρματου, όταν υπάρχει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

[Άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο ε)]

Προκαταρκτική παρατήρηση

Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα εφαρμόζονται κάθε φορά που το απαιτούν επί του σκάφους τα χαρακτηριστικά του χώρου εργασίας ή της δραστηριότητας, οι περιστάσεις ή κάποιος κίνδυνος.

1. Εφόσον τα συλλογικά ή τεχνικά μέσα προστασίας δεν προλαμβάνουν ή δεν περιορίζουν επαρκώς τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, οι εργαζόμενοι πρέπει να εφοδιάζονται με μέσα ατομικής προστασίας.
2. Τα μέσα ατομικής προστασίας που μπορούν να φορεθούν ως ένδυμα ή πάνω από τα ενδύματα πρέπει να έχουν ζωηρά χρώματα που να ξεχωρίζουν στο θαλάσσιο περιβάλλον και να είναι ευδιάκριτα.

ΟΔΗΓΙΑ 93/104/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 23ης Νοεμβρίου 1993

σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118 Α,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 118 Α της συνθήκης προβλέπει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει, με οδηγία, τις ελάχιστες προδιαγραφές για να προωθήσει την καλύτερευση, ιδίως, του χώρου της εργασίας, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων

ότι, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

ότι οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (4) εφαρμόζονται πλήρως στους τομείς που καλύπτει η παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των περισσότερο περιοριστικών ή/και ειδικών διατάξεων αυτής

ότι ο κοινοτικός χάρτης των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων, που εγκρίθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Στρασβούργο, στις 9 Δεκεμβρίου 1989, από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων ένδεκα κρατών μελών, διακηρύσσει συγκεκριμένα στο σημείο 7 πρώτο εδάφιο, στο σημείο 8 και στο σημείο 19 πρώτο εδάφιο ότι:

«7. Η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να οδηγήσει σε βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Αυτό θα επιτευχθεί με την προοδευτική προσέγγιση

των εν λόγω συνθηκών, ιδίως όσον αφορά τη διάρκεια και τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας και τις μορφές εργασίας, εκτός της εργασίας αορίστου χρόνου, όπως η εργασία ορισμένου χρόνου, η εργασία με μερική απασχόληση, η προσωρινή εργασία και η εποχική εργασία.

8. Κάθε εργαζόμενος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχει δικαίωμα εβδομαδιαίας ανάπαυσης και ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, ως προς τη διάρκεια των οποίων θα πρέπει να επιτευχθεί προοδευτική προσέγγιση, σύμφωνα με τα ισχύοντα σε κάθε κράτος.

19. Κάθε εργαζόμενος πρέπει να απολαύει ικανοποιητικών συνθηκών προστασίας της υγείας και της ασφάλειας του στο χώρο εργασίας. Πρέπει να λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα με σκοπό να συνεχιστεί η προοδευτική εναρμόνιση των συνθηκών που επικρατούν στον τομέα αυτόν»

ότι η βελτίωση της ασφάλειας, της υγιεινής και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία είναι στόχος ο οποίος δεν μπορεί να εξαρτάται από καθαρά οικονομικές εκτιμήσεις

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί συγκεκριμένο στοιχείο στα πλαίσια της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς

ότι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για την οργάνωση του χρόνου εργασίας μπορεί να βελτιώσει τις συνθήκες εργασίας στην Κοινότητα

ότι, για την εξασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων στην Κοινότητα, οι εργαζόμενοι πρέπει να διαθέτουν ορισμένες ελάχιστες περιόδους ανάπαυσης — ημερήσιας, εβδομαδιαίας και ετήσιας — καθώς και κατάλληλα διαλείμματα εργασίας· ότι θα πρέπει να προβλέπεται σχετικά και μια μέγιστη κατ' εβδομάδα διάρκεια εργασίας

ότι οι αρχές του Διεθνούς οργανισμού εργασίας ως προς την οργάνωση του χρόνου εργασίας, περιλαμβανομένης και της νυκτερινής, πρέπει να συνεκτιμηθούν

ότι, όσον αφορά την περίοδο εβδομαδιαίας ανάπαυσης, πρέπει να ληφθεί δεόντως υπόψη η ποικιλομορφία των πολιτιστικών, εθνικών, θρησκευτικών και άλλων παραγόντων

(1) ΕΕ αριθ. C 254 της 9. 10. 1990, σ. 4.

(2) ΕΕ αριθ. C 72 της 18. 3. 1991, σ. 95, και απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 1993 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).

(3) ΕΕ αριθ. C 60 της 8. 3. 1991, σ. 26.

(4) ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.

νων στα κράτη μέλη· ότι, ιδιαίτερος, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να αποφασίσει τελικά εάν και σε ποιο βαθμό πρέπει να περιλαμβάνεται η Κυριακή στην εβδομαδιαία ανάπαυση·

ότι από σχετικές μελέτες έχει αποδειχθεί ότι ο ανθρώπινος οργανισμός είναι πιο ευαίσθητος κατά τη διάρκεια της νύχτας στις περιβαλλοντικές οχλήσεις και σε ορισμένες επαχθείς μορφές οργάνωσης της εργασίας καθώς και ότι μακρές περιόδους νυκτερινής εργασίας είναι επιζήμιες για την υγεία των εργαζομένων και μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλειά τους στην εργασία·

ότι θα πρέπει να περιορίζεται η διάρκεια της νυκτερινής και της υπερωριακής εργασίας και να προβλέπεται ότι, όταν ο εργοδότης χρησιμοποιεί τακτικά εργαζομένους τη νύχτα, ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες αρχές, εφόσον του το ζητήσουν·

ότι είναι σημαντικό οι εργαζόμενοι τη νύχτα να δικαιούνται δωρεάν ιατρική εξέταση πριν αναλάβουν νυκτερινή εργασία και κατά τακτά χρονικά διαστήματα στη συνέχεια και, σε περίπτωση που έχουν προβλήματα υγείας, να μετατίθενται, στο μέτρο του δυνατού, σε κατάλληλη θέση ημερήσιας εργασίας·

ότι η κατάσταση των εργαζομένων τη νύχτα και των εργαζομένων σε βάρδιες απαιτεί προσαρμογή του επιπέδου προστασίας, όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία, στη φύση της εργασίας τους, καθώς και την αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών και των μέσων προστασίας και πρόληψης·

ότι ο τρόπος εργασίας μπορεί να θίξει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων· ότι στην οργάνωση της εργασίας με έναν ορισμένο ρυθμό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η γενική αρχή της προσαρμογής της εργασίας στον άνθρωπο·

ότι, λόγω της ιδιομορφίας της εργασίας, ίσως χρειαστεί να ληφθούν χωριστά μέτρα οργάνωσης του χρόνου εργασίας σε ορισμένους τομείς ή δραστηριότητες εκτός του τομέα εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·

ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα θέματα που είναι δυνατόν να ανακύψουν από την οργάνωση του χρόνου εργασίας, φαίνεται σκόπιμο να προβλέπεται μια κάποια ελαστικότητα στην εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της παρούσας οδηγίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την τήρηση των αρχών της προστασίας της ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων·

ότι θα πρέπει να επιτραπούν παρεκκλίσεις από ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας, εκ μέρους των κρατών μελών ή των κοινωνικών εταίρων, αναλόγως· ότι, κατά γενικό κανόνα, σε περίπτωση παρέκκλισης, πρέπει να χορηγούνται στους οικείους εργαζομένους ισοδύναμες περιόδους αντισταθμιστικής ανάπαυσης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ I

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ — ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία καθορίζει τις στοιχειώδεις προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας όσον αφορά την οργάνωση του χρόνου εργασίας.
2. Εφαρμόζεται:
 - a) στις ελάχιστες περιόδους ημερήσιας και εβδομαδιαίας ανάπαυσης και ετήσιας άδειας, στο χρόνο διαλείμματος και στη μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας και
 - β) σε ορισμένες πλευρές της νυκτερινής εργασίας, της κατά βάρδιες εργασίας και του ρυθμού εργασίας.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλους τους ιδιωτικούς ή δημόσιους τομείς δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, με την επιφύλαξη του άρθρου 17 της παρούσας οδηγίας, εξαιρουμένων των αεροπορικών, σιδηροδρομικών, οδικών, θαλάσσιων, ποτάμιων και λιμναίων μεταφορών, της θαλάσσιας αλιείας και λοιπών θαλασσιών δραστηριοτήτων, καθώς και των ασκούμενων ιατρών.
4. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως στα θέματα που αναφέρει η παράγραφος 2, με την επιφύλαξη περιοριστικότερων ή/και ειδικότερων διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «χρόνος εργασίας»: κάθε περίοδος κατά, τη διάρκεια της οποίας ο εργαζόμενος ευρίσκεται στην εργασία, στη διάθεση του εργοδότη, και ασκεί τη δραστηριότητα ή τα καθήκοντά του, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές·
2. «περίοδος ανάπαυσης»: κάθε περίοδος που δεν είναι χρόνος εργασίας·
3. «νυκτερινή περίοδος»: κάθε περίοδος επτά τουλάχιστον ωρών, όπως ορίζεται από την εθνική νομοθεσία, η οποία πρέπει πάντως να περιλαμβάνει το διάστημα μεταξύ 24.00 και 05.00·
4. «εργαζόμενος τη νύχτα»:
 - a) αφενός, κάθε εργαζόμενος κατά την νυκτερινή περίοδο επί τρεις τουλάχιστον ώρες του ημερησίου κανονικού χρόνου εργασίας του και,

- β) αφετέρου, κάθε εργαζόμενος ο οποίος ενδέχεται να πραγματοποιεί κατά τη νυχτερινή περίοδο ένα ορισμένο τμήμα του ετήσιου χρόνου εργασίας του, το οποίο ορίζεται κατ' επιλογή του οικείου κράτους μέλους:
- από την εθνική νομοθεσία, ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους ή
 - με συλλογικές συμβάσεις ή με συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο.
5. «εργασία κατά βάρδιες»: κάθε μέθοδος οργάνωσης της ομαδικής εργασίας κατά την οποία οι εργαζόμενοι διαδέχονται ο ένας τον άλλον στις ίδιες θέσεις εργασίας με ορισμένο ρυθμό, περιλαμβανομένου του ρυθμού περιτροπής, και η οποία μπορεί να είναι συνεχής ή ασυνεχής, πράγμα το οποίο υποχρεώνει τους εργαζόμενους να επιτελούν μια εργασία σε διαφορετικές ώρες σε μια δεδομένη περίοδο ημερών ή εβδομάδων.
6. «εργαζόμενος σε βάρδιες»: κάθε εργαζόμενος με ωράριο που εντάσσεται σε πρόγραμμα εργασίας κατά βάρδιες.

ΤΜΗΜΑ II

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΑΝΑΠΑΥΣΗΣ — ΆΛΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 3

Ημερήσια ανάπαυση

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε εργαζόμενος να διαθέτει, ανά εικοσιτετράωρο, περίοδο ανάπαυσης ελάχιστης διάρκειας ένδεκα συναπτών ωρών.

Άρθρο 4

Διαλείμματα

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται για κάθε εργαζόμενο χρόνος διαλείμματος όταν ο χρόνος ημερήσιας εργασίας υπερβαίνει τις έξι ώρες. Οι τεχνικές λεπτομέρειες του διαλείμματος και ιδίως η διάρκεια και οι όροι χορήγησής του καθορίζονται από συλλογικές συμβάσεις ή από συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων ή, ελλείψει αυτών, από την εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 5

Εβδομαδιαία ανάπαυση

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε εργαζόμενος να διαθέτει, ανά περίοδο επτά ημερών, μια ελάχιστη περίοδο συνεχούς ανάπαυσης εικοσιτεσσάρων

ωρών, στις οποίες προστίθενται οι ένδεκα ώρες ημερήσιας ανάπαυσης οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 3.

Η ελάχιστη περίοδος ανάπαυσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο συμπεριλαμβάνει, κατ' αρχήν, την Κυριακή.

Αν δικαιολογείται για αντικειμενικούς ή τεχνικούς λόγους ή από τις συνθήκες οργάνωσης της εργασίας μπορεί να ορισθεί ελάχιστη περίοδος ανάπαυσης εικοσιτεσσάρων ωρών.

Άρθρο 6

Μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, σε συνάρτηση με τις επιταγές προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων:

- η εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας να περιορίζεται με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ή με συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων
- ο χρόνος εργασίας να μην υπερβαίνει, ανά επτάήμερο, τις 48 ώρες κατά μέσον όρο, συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών.

Άρθρο 7

Ετήσια άδεια

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές για την απόκτηση του σχετικού δικαιώματος και τη χορήγηση της άδειας.

2. Η ελάχιστη περίοδος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών μπορεί να αντικατασταθεί από χρηματική αποζημίωση μόνον σε περίπτωση τερματισμού της εργασιακής σχέσης.

ΤΜΗΜΑ III

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ — ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΒΑΡΔΙΕΣ — ΡΥΘΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 8

Διάρκεια της νυχτερινής εργασίας

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- ο κανονικός χρόνος νυχτερινής εργασίας να μην υπερβαίνει, κατά μέσον όρο, τις οκτώ ώρες ανά εικοσιτετράωρο.

2. οι εργαζόμενοι τη νύχτα των οποίων η εργασία ενέχει ιδιαίτερους κινδύνους ή σημαντική σωματική ή πνευματική ένταση να μην εργάζονται περισσότερο από οκτώ ώρες κατά τη διάρκεια εικοσιτετράωρης περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούν νυκτερινή εργασία.

Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, η εργασία που ενέχει ιδιαίτερους κινδύνους ή σημαντική σωματική ή πνευματική ένταση ορίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές ή από συλλογικές συμβάσεις ή από συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεων και των κινδύνων που συνδέονται με τη νυκτερινή εργασία.

Άρθρο 9

Ιατρική εξέταση και μετάθεση των εργαζομένων τη νύχτα σε θέση ημερήσιας εργασίας

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:
 - α) οι εργαζόμενοι τη νύχτα να δικαιούνται δωρεάν ιατρική εξέταση, πριν την ανάληψη της εργασίας αυτής και κατά τακτά χρονικά διαστήματα στη συνέχεια·
 - β) οι εργαζόμενοι τη νύχτα που υποφέρουν από προβλήματα υγείας που αποδεδειγμένως οφείλονται στη νυκτερινή εργασία να μετατίθενται, όποτε είναι δυνατόν, σε θέση ημερήσιας εργασίας για την οποία είναι κατάλληλοι.
2. Η δωρεάν ιατρική εξέταση που αναφέρει η παράγραφος 1 στοιχείο α) διέπεται από το ιατρικό απόρρητο.
3. Η δωρεάν ιατρική εξέταση που αναφέρει η παράγραφος 1 στοιχείο α) μπορεί να εντάσσεται σε εθνικό σύστημα υγείας.

Άρθρο 10

Εγγυήσεις για νυκτερινή εργασία

Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν ως προϋπόθεση της νυκτερινής εργασίας ορισμένων κατηγοριών εργαζομένων ορισμένες εγγυήσεις, υπό όρους που καθορίζονται από τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές, για τους εργαζόμενους οι οποίοι διατρέχουν κίνδυνο ασφαλείας ή υγείας οφειλόμενο στη νυκτερινή εργασία.

Άρθρο 11

Ενημέρωση σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται εργαζόμενοι τη νύχτα τακτικά

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εργοδότης που χρησιμοποιεί εργαζομένους τη νύχτα τακτικά να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές εφόσον το ζητήσουν.

Άρθρο 12

Προστασία της ασφάλειας και της υγείας

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

1. οι εργαζόμενοι τη νύχτα και οι εργαζόμενοι σε βάρδιες να απολαύουν προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς τους, ανάλογης προς τη φύση της εργασίας τους·
2. οι κατάλληλες υπηρεσίες ή μέτρα προστασίας και πρόληψης στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων τη νύχτα και των εργαζομένων σε βάρδιες να είναι ισοδύναμα με τα προσφερόμενα στους άλλους εργαζομένους και να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή.

Άρθρο 13

Ρυθμός εργασίας

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε ο εργοδότης που προτίθεται να οργανώσει την εργασία με έναν ορισμένο ρυθμό να λαμβάνει υπόψη τη γενική αρχή της προσαρμογής της εργασίας στον άνθρωπο, ιδίως προκειμένου να περιοριστεί η μονότονη και η ρυθμική εργασία, σε συνάρτηση με το είδος της δραστηριότητας και τις απαιτήσεις ασφαλείας και υγείας, ιδιαίτερα όσον αφορά τα διαλείμματα του χρόνου εργασίας.

ΤΜΗΜΑ IV

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Ειδικότερες κοινοτικές διατάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται εφόσον άλλες κοινοτικές πράξεις περιλαμβάνουν ειδικότερες διατάξεις για ορισμένες επαγγελματικές ασχολίες ή δραστηριότητες.

Άρθρο 15

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ή να θεσπίζουν ευνοϊκότερες νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων ή να ευνοούν ή να επιτρέπουν την εφαρμογή ευνοϊκότερων συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών μεταξύ κοινωνικών εταίρων για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

Άρθρο 16

Περίοδοι αναφοράς

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν:

1. για την εφαρμογή του άρθρου 5 (εβδομαδιαία ανάπαυση), περίοδο αναφοράς η οποία δεν υπερβαίνει τις 14 μέρες·
2. για την εφαρμογή του άρθρου 6 (ανώτατη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας), περίοδο αναφοράς η οποία δεν υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες.

Οι περίοδοι ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, κατά το άρθρο 7, και οι περίοδοι αδειάς ασθενείας δεν συνεκτιμώνται ή είναι ουδέτερες, όσον αφορά τον υπολογισμό του μέσου όρου·

3. για την εφαρμογή του άρθρου 8 (διάρκεια νυχτερινής εργασίας), περίοδο αναφοράς που καθορίζεται ύστερα από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους ή με συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες που συνάπτονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο μεταξύ κοινωνικών εταίρων.

Εάν η ελάχιστη περίοδος εικοσιτετράωρης εβδομαδιαίας ανάπαυσης που απαιτείται από το άρθρο 5 εμπίπτει σ' αυτή την περίοδο αναφοράς, δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του μέσου όρου.

Άρθρο 17

Παρεκκλίσεις

1. Τα κράτη μέλη, τηρώντας τις γενικές αρχές για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, μπορούν να παρεκκλίνουν από τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 8 και 16 εφόσον η διάρκεια του χρόνου εργασίας, λόγω των ιδιαιτεροτήτων της ασκούμενης δραστηριότητας, δεν υπολογίζεται ή/και δεν προκαθορίζεται ή μπορεί να καθορίζεται από τους ίδιους τους εργαζόμενους, ιδίως δε εφόσον πρόκειται για:

- α) διευθυντικά στελέχη ή άλλα πρόσωπα εξουσιοδοτημένα να λαμβάνουν αποφάσεις αυτόνομα·
- β) οικογενειακό προσωπικό ή
- γ) εργαζόμενους στον τελετουργικό τομέα των εκκλησιών και των θρησκευτικών κοινοτήτων.

2. Επιτρέπονται επίσης παρεκκλίσεις μέσω της νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής οδού ή με συλλογικές συμβάσεις ή με συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων, υπό τον όρο ότι στους οικείους εργαζόμενους χορηγούνται ισοδύναμες περίοδοι αντισταθμιστικής ανάπαυσης ή ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου είναι αντικειμενικά αδύνατη η χορήγηση ισοδύναμων περιόδων αντισταθμιστικής ανάπαυσης, παρέχεται κατάλληλη προστασία στους οικείους εργαζόμενους:

2.1. από τα άρθρα 3, 4, 5, 8 και 16:

- α) για τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από την απόσταση ανάμεσα στους τόπους εργασίας

και κατοικίας του εργαζομένου, ή ανάμεσα στους διάφορους τόπους εργασίας αυτού·

- β) για τις δραστηριότητες φύλαξης, επίβλεψης και εικοσιτετράωρης παρουσίας που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη εξασφάλισης της προστασίας των αγαθών και των προσώπων, ιδίως όταν πρόκειται για φύλακες και θυρωρούς ή επιχειρήσεις φύλαξης·

- γ) για τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συνέχεια της υπηρεσίας ή της παραγωγής, ιδίως:

- i) για τις υπηρεσίες τις σχετικές με την υποδοχή, τη νοσηλεία ή/και την περίθαλψη που παρέχονται από νοσοκομεία ή παρόμοια ιδρύματα, από ιδρύματα διαμονής και από φυλακές,

- ii) για εργαζόμενους στους λιμένες και τους αερολιμένες,

- iii) για τις υπηρεσίες τύπου, ραδιοφωνίας, τηλεόρασης, κινηματογράφου, ταχυδρομείων ή τηλεπικοινωνιών, τις υπηρεσίες ασθενοφόρων, τις πυροσβεστικές υπηρεσίες ή την πολιτική άμυνα,

- iv) για υπηρεσίες παραγωγής, μεταφοράς και διανομής φωταερίου, ύδατος ή ηλεκτρισμού, τις υπηρεσίες αποκομιδής οικιακών απορριμμάτων ή τις εγκαταστάσεις αποτέφρωσης,

- v) για τις βιομηχανίες όπου είναι αδύνατο να διακοπεί η εργασία για τεχνικούς λόγους,

- vi) για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης,

- vii) για τη γεωργία·

- δ) σε περίπτωση προβλέψιμης αύξησης του φόρτου εργασίας, ιδίως:

- i) στη γεωργία,

- ii) στον τουρισμό ή

- iii) στα ταχυδρομεία·

2.2. από τα άρθρα 3, 4, 5, 8 και 16:

- α) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ·

- β) στην περίπτωση ατυχήματος ή επικείμενου ατυχήματος·

2.3. από τα άρθρα 3 και 5:

- α) για την εργασία κατά βάρδιες, κάθε φορά που ο εργαζόμενος αλλάζει βάρδια και δεν μπορεί να έχει ανάμεσα στο τέλος μιας βάρδιας και στην αρχή της επόμενης περιόδου ημερήσιας ή/και εβδομαδιαίας ανάπαυσης·

- β) για τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από τμηματικές περιόδους ημερήσιας εργασίας, ιδίως προσωπικού το οποίο ασχολείται με δραστηριότητες καθαρισμού.

3. Παρεκκλίσεις από τα άρθρα 3, 4, 5, 8 και 16 επιτρέπονται με συλλογικές συμβάσεις ή με συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο ή,

σύμφωνα με τους κανόνες που θέτουν αυτοί, με συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ τους σε κατώτερο επίπεδο.

Τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν νομικό σύστημα που να εξασφαλίζει τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο στα θέματα που καλύπτει η παρούσα οδηγία ή τα κράτη μέλη που διαθέτουν ειδικό προς τούτο νομικό πλαίσιο και εντός των ορίων αυτών δύνανται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από τα άρθρα 3, 4, 5, 8 και 16 με συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ κοινωνικών εταίρων στο κατάλληλο συλλογικό επίπεδο.

Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο γίνονται δεκτές μόνον εφόσον χορηγούνται στους οικείους εργαζομένους ισοδύναμες περιόδοι αντισταθμιστικής ανάπαυσης ή εφόσον, σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου είναι αντικειμενικώς αδύνατη η χορήγηση ισοδύναμων περιόδων αντισταθμιστικής ανάπαυσης, παρέχεται στους εν λόγω εργαζομένους κατάλληλη προστασία.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες:

- για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου από τους κοινωνικούς εταίρους και
- για την επέκταση σε άλλους εργαζομένους των διατάξεων των συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών που συνάπτονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

4. Η ευχέρεια παρέκκλισης από το άρθρο 16 σημείο 2 που προβλέπεται στην παράγραφο 2 σημεία 2.1 και 2.2 και στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου δεν επιτρέπεται να καταλήγει σε περίοδο αναφοράς που να υπερβαίνει τους έξι μήνες.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη δύνανται, τηρώντας πάντα τις γενικές αρχές προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, να επιτρέπουν, για αντικειμενικούς ή τεχνικούς λόγους ή για λόγους οργάνωσης της εργασίας, να καθορίζονται από τις συλλογικές συμβάσεις ή συμφωνίες μεταξύ κοινωνικών εταίρων περιόδοι αναφοράς που να μην υπερβαίνουν οπωσδήποτε τους δώδεκα μήνες.

Πριν από την παρέλευση 7 ετών από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο α), το Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, συνοδευόμενη από έκθεση αξιολόγησης, επανεξετάζει τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου και αποφασίζει για τη συνέχεια που πρέπει να δώσει.

Άρθρο 18

Τελικές διατάξεις

1. α) Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προ-

κειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Νοεμβρίου 1996 ή βεβαιώνονται το αργότερο κατά την ημερομηνία αυτή ότι οι κοινωνικοί εταίροι θέτουν σ' εφαρμογή κατόπιν συμφωνίας τις αναγκαίες διατάξεις: τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν κάθε αναγκαίο μέτρο ώστε να μπορούν ανά πάσα στιγμή να εγγυηθούν τα επιβαλλόμενα από την παρούσα οδηγία αποτελέσματα.

β) i) Εντούτοις, ένα κράτος μέλος δύναται να μην εφαρμόσει το άρθρο 6, τηρώντας πάντα τις γενικές αρχές προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, εφόσον λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

- ο εργοδότης δεν ζητά από τον εργαζόμενο να εργαστεί περισσότερες από 48 ώρες ανά επταήμερο, περίοδο που υπολογίζεται ως μέσος όρος της κατά το άρθρο 16 σημείο 2 περιόδου αναφοράς, εκτός αν ο εργαζόμενος συναινεί για την παροχή της εργασίας αυτής,
- ο εργαζόμενος δεν υφίσταται καμία ζημία αν δεν δεχθεί να εκτελέσει την εργασία αυτή,
- ο εργοδότης τηρεί και ενημερώνει αρχείο για όλους τους εργαζομένους που παρέχουν τέτοια εργασία,
- το αρχείο είναι στη διάθεση των αρμοδίων αρχών οι οποίες δικαιούνται να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη δυνατότητα υπέρβασης της ανώτατης εβδομαδιαίας διάρκειας εργασίας, για λόγους ασφάλειας ή/και υγείας των εργαζομένων,
- ύστερα από αίτηση των αρμοδίων αρχών, ο εργοδότης τους παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συναίνεση των εργαζομένων για την παροχή εργασίας υπερβαίνουσας τις 48 ώρες ανά επταήμερο, υπολογιζομένης ως μέσος όρος της κατά το άρθρο 16 σημείο 2 περιόδου αναφοράς.

Πριν από τη λήξη επταετούς περιόδου υπολογιζομένης από τη λήξη της τριετούς προθεσμίας που αναφέρεται στο στοιχείο α), το Συμβούλιο, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, που συνοδεύεται από έκθεση αξιολόγησης, επανεξετάζει τις διατάξεις του παρόντος σημείου i) και αποφασίζει για τη συνέχεια που θα δώσει στο ζήτημα:

ii) επίσης, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 7, τα κράτη μέλη δύνανται να κάνουν χρήση ανώτατης μεταβατικής περιόδου διάρκειας τριών ετών που αρχίζει από την ημερομηνία που αναφέρεται στο στοιχείο α), υπό όρον ότι, κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο:

- ο εργαζόμενος παίρνει ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τριών εβδομάδων,

σύμφωνα με τους όρους λήψης και χορήγησης που προβλέπονται από τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές και

- η διάρκεια τριών εβδομάδων ετήσια άδεια μετ' αποδοχών δεν αντικαθίσταται από χρηματικό αντάλλαγμα, εκτός αν λύεται η σχέση εργασίας.

γ) Τα κράτη μέλη ενημερώνουν πάραυτα την Επιτροπή.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Μη θιγόμενου του δικαιώματος των κρατών μελών να εκπονήσουν, προώθησης της κατάστασης, διαφορετικές νομοθετικές, κανονιστικές και συμβατικές διατάξεις περί των χρόνων εργασίας, εφόσον οι ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας αυτής τηρούνται, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν συνιστά δικαιολογία για μια υποβάθμιση της γενικής προστασίας των εργαζομένων.

4. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

5. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά πενταετία στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας.

6. Η Επιτροπή υποβάλλει ανά πενταετία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, λαμβάνοντας υπόψη της τις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5.

Άρθρο 19

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 23 Νοεμβρίου 1993.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SMET